

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Győri Ítéltábla a dr. Neigerné dr. Vejkey Klára ügyvéd által képviselt perújító felperesnek a Kittka és társai Ügyvédi iroda (ügyintéző dr. Kittka András ügyvéd) által képviselt I.r., II.r., és a III.r. perújított alperesek ellen kártérítés megfizetése iránt indított perében a Komárom-Esztergom Megyei Bíróság 2006. március 29-én kelt P.21.036/2004/37. számú ítélete ellen a perújító felperes által 38. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta az alábbi

Í T É L E T E T:

Az ítéltábla az elsőfokú ítéletet az elsőfokú perköltség tekintetében részben megváltoztatja és a perújító felperest a perújított alperesek javára személyenként 1.000.000,- - 1.000.000,- (Egymillió - Egymillió) forint elsőfokú perköltség megfizetésére kötelezi.

Egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyja.

Kötelezi a perújító felperest, hogy fizessen az államnak a Komárom-Esztergom Megyei Illetékhivatal külön felhívására 750.000,- (Hétszázötvenezer) forint le nem rótt fellebbezési illetéket.

Kötelezi a perújító felperest, hogy 15 nap alatt fizessen a perújított alpereseknek személyenként 200.000,- 200.000,- (Kettőszázezer - Kettőszázezer) forint másodfokú perköltséget.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I N D O K O L Á S:

Az ÁVÜ 1989-ben a **A.) Vállalat** privatizációját határozta el. Ennek alapján a kisebb üzemegységek leválasztását követően 1993-ban került sor a központi üzem - a-i és a ...-i üzemegység - átalakítására és privatizálására. Az átalakítás során a két üzemegységből az 1993. május 1-én kelt alapító okirat alapján létrejött és a cégnyilvántartásba 1993. szeptember 28-án bejegyzett **B.) Kft.** állami üzletrészeinek megvásárlása iránt mások mellett a peres felek, valamint a felpereshez kapcsolódóan a német állampolgárságú J. R. érdeklődtek.

1993. április 20-án a felperes, a III. r. alperes, valamint a perben nem szereplő, a felperesi gazdasági társasággal azonos érdekeltségi körbe tartozó **C.) Kft.** megállapodtak abban, hogy a kiírandó privatizációs pályázaton közülük kizárólag a III. r. alperes vesz részt, a felperes és a vele azonos érdekeltségi körbe tartozó gazdasági társaságok pályázatot nem nyújtanak

be. Az üzletrészek megvásárlásához szükséges összeget viszont a III. r. alperes illetve a felperes és/vagy a C.) Kft. egyenlő arányban biztosítják. Ezért sikeres pályázat esetében az adásvételi szerződés megkötését és a cégbejegyzést követően a III. r. alperes a megszerzett társasági részesedés 50 %-át a felperesre, illetve a C.) Kft-re ruházza át. Rögzítették a felek azt is, hogy a német befektető a megvásárolandó gazdasági társaság ügyvezetője lesz. A megállapodás biztosítására az I. r. alperes (mint a privatizálandó sütőipari vállalat akkori igazgatója) kötelezettséget vállalt arra, hogy a megállapodás mint előszerződés teljesítésének a III. r. alperes érdekkörében felmerülő okból történő meghiúsulása esetében ingyenesen átruházza a felperesre, illetve a C.) Kft-re a III.r. alperesi gazdasági társaságban fennálló üzletrészt.

1993. június 4-én a felperes és a III. r. alperes e megállapodást akként módosították, hogy sikeres pályázat esetében a megszerzett üzletrészek 50 %-át a felperes vásárolja meg a III. r. alperestől, ő vállalja át a III. r. alperes által felveendő egzisztencia hitel arányos részét, és az I. r. alperes kötelezettségvállalása is a felperessel szemben marad fenn. A szerződésmódosítás szerint már nem kötöttek ki a német befektető részére ügyvezetői státuszt, helyette viszont a felperes díjazás ellenében mellékszolgáltatás végzését vállalta.

E megállapodás megkötését megelőzően, 1993. június 1-én az I.r. alperes a III.r. alperesi gazdasági társaságban fennálló 700.000,- Ft névértékű üzletrészből 600.000,- Ft névértékű üzletrészt a II. r. alperesre ruházott át. A változást a tagjegyzéken átvezették.

A felperes 1993. július 22-én, augusztus 23-án, majd szeptember 14-én is jelezte a III. r. alperesnek, hogy vállalt kötelezettségei teljesítésére, a vételár 50 %-ának átutalására készen áll. Időközben, 1993. szeptember 6-án azonban a befektető tájékoztatta a III.r. alperest, hogy a felperessel, illetve a vele azonos érdekkörbe tartozó gazdasági társaságokkal nem tudott megfelelően megállapodni, így a privatizációs ügyletben való részvételétől visszalépett. Erre figyelemmel a III. r. alperes 1993. szeptember 30-án közölte a felperessel, hogy a közöttük létrejött szerződés teljesítése **a befektető** távozása, és így a megfelelő pénzügyi hozzájárulás hiánya következtében, vagyis a felperes érdekkörében felmerült okból lehetetlenné vált; ezért a szerződést megszüntnek tekinti.

Ezt követően 1993. október 26-án tették közzé - 1993.december 15-i határidővel - a privatizációs pályázatot, melyen a III. r. alperes egy másik gazdasági társasággal vett részt, és meg is nyerte azt.

A felperes módosított keresetében annak megállapítását kérte, hogy az I. és II. r. alperesek között az I. r. alperesnek a III. r. alperesi gazdasági társaságban fennálló üzletrésze átruházása tárgyában 1993. június 1-én kötött szerződés - annak fedezetelvonó jellege miatt - a Ptk. 203. §. /1/ bekezdése szerint vele szemben hatálytalan. Kérte, hogy az 1993. június 4-én megkötött megállapodás alapján közte és az I. r. alperes között a bíróság hozza létre a 700.000,- Ft névértékű üzletrész vonatkozásában az átruházási szerződést; a II. r. alperest ennek tűrésére kérte kötelezni. Végül a III. r. alperessel szemben 12.000.000,- Ft kártérítés és annak 1995. május 1. napjától a kifizetés napjáig járó kamatai megfizetésére tartott igényt. Ez utóbbi kérelme kapcsán arra hivatkozott, hogy a III. r. alperessel megkötött szerződése

teljesítése és a privatizációs pályázat eredményessége esetében a gazdasági társaságban mellékszolgáltatást végzett volna, és ennek ellenértékéért 12.000.000,- Ft bevétele keletkezett volna. Az elmaradt bevételből álló kárát ezért a szerződés teljesítését jogellenesen megtagadó III. r. alperes köteles megtéríteni.

Az alperesek a kereset elutasítását kérték. Azzal érveltek, hogy az 1993. június 4-én megkötött szerződés teljesítése a felperes érdekkörében felmerült okból lehetetlenné vált.

Az elsőfokú bíróság az 1999. június 7-én kelt 2.P.20.619/1997/30. számú ítéletével a keresetet elutasította. A határozat indokolása szerint a felperes és a III. r. alperes közötti szerződés célja az volt, hogy a privatizációs eljárás során kedvezményekre nem jogosult német befektető az 1992. évi LIV. tv.29. §. /2/ bekezdése szerinti, a volt vállalati dolgozókat megillető, valamint az egzisztencia hitelről szóló 28/1991. (II.21.) Korm.rendelet szerinti kedvezmények mellett szerezhesen tulajdonjogot. A megállapodás így jogszabály megkerülésére irányult és a jó erkölcsbe is ütközött, ezért a Ptk. 200. §. /2/ bekezdése szerint semmis. Megjegyezte az elsőfokú bíróság azt is, hogy az 1993. június 4-i szerződés egyébként a Ptk. 215. §.-ában foglaltakra figyelemmel nem is jött létre, létrejöttéhez ugyanis **a befektető** jóváhagyása lett volna szükséges. De abban az esetben is, ha a szerződés létrejött és érvényessége megállapítható volna, annak teljesítése a felperes érdekkörében felmerült okból, a Ptk. 312. §. /3/ bekezdése szerint lehetetlenné vált. Az üzletrész felperesi megvásárlásához ugyanis **a befektető** biztosította volna a szükséges tőkeerőt; visszalépésével így egyrészt a pályázati részvételhez, másrészt a gazdasági társaság tevékenységének fejlesztéséhez szükséges biztosíték szűnt meg.

A Legfelsőbb Bíróság mint másodfokú bíróság a felperes fellebbezése folytán 2000. június 27-én meghozott Gf.I.32.401/1999/10. számú ítéletével az elsőfokú ítéletet - eltérő indokolással - helybenhagyta. A másodfokú határozat indokolása szerint a felperes és a III. r. alperes közötti szerződés érvényesen létrejött, és teljesítése sem vált lehetetlenné, hanem a teljesítést a III. r. alperes jogos ok nélkül tagadta meg. Kártérítést azonban a felperes a Ptk. 312. §. /2/ bekezdésében foglaltak ellenére alappal mégsem követelhet, mert még abban az esetben is, ha egyedül, vagy a vele azonos érdekkörbe tartozó gazdasági társaságokkal együtt rendelkezett volna az ahhoz szükséges pénzeszközökkel, hogy az üzletrészek 50 %-át a német befektető távozását követően is megvásárolja, megállapítható, hogy kárenyhítési kötelezettségét megszegte, a szerződés teljesítésének jogellenes III. r. alperesi megtagadását követően ugyanis a privatizációs pályázaton nem vett részt.

A jogerős ítéletnek a kártérítés iránti kereseti kérelmét elutasító rendelkezését a felperes támadta meg perújítással, és annak hatályon kívül helyezésével a III. r. alperest 74.980.370,- Ft kártérítés megfizetésére kérte kötelezni. Perújítási kérelmében - új tényként - arra hivatkozott, hogy kárenyhítési kötelezettségét nem szegte meg, arra figyelemmel ugyanis, hogy az eredeti elképzelésektől eltérően nem kettő, hanem csupán egy gazdasági társaságot hoztak létre az utóbb privatizált állami vállalatból, és a privatizációs pályázat benyújtásának határideje is rendkívül rövid volt, a pályázaton való részvétel tőle nem volt elvárható; a vételár teljes összegét egyedül, illetve a vele azonos érdekkörbe tartozó társaságok támogatásával a rendelkezésre álló idő alatt objektíve nem teremthette elő (a III. r. alperessel

kötött szerződése alapján eredetileg csupán a vételár 50 %-ának szolgáltatására vállalt kötelezettséget).

Kártérítési igényét perújítási kérelmében az alapügyben előterjesztettekhez képest annyiban módosította, hogy kárát - a korábbiaktól eltérően - a megszerezni kívánt üzletrész piaci forgalmi értékének és a szerződésben kikötött vételár összegének különbözetében határozta meg. Előadása szerint ugyanis sikeres pályázat esetében az 1993. június 4-i megállapodás alapján a fizetendő vételár összegét jelentősen meghaladó forgalmi értékű üzletrész tulajdonát szerezte volna meg; ettől a III.r. alperes jogellenes magatartása folytán elesett, így a III.r. alperes ezt az értékkülönbözetet mint elmaradt vagyoni előnyt köteles a részére megtéríteni.

Az alperesek a megengedhetőség hiányára hivatkozással a perújítási kérelem elutasítását kérték.

Az elsőfokú bíróság P.20.186/2001/6. számú végzésével a perújítási kérelmet mint érdemi tárgyalásra alkalmatlant elutasította. A határozat indokolása szerint a felperes által hivatkozott új tények, körülmények nem alkalmasak arra, hogy reá kedvezőbb határozatot eredményezzenek.

A Legfelsőbb Bíróság mint másodfokú bíróság azonban a 2003. december 10-én kelt Gf.VII.30.164/2002/4. számú végzésével az elsőfokú végzést megváltoztatta és a perújítást megengedte. A másodfokú határozat indokolása szerint a perújító felperes által felhozott bizonyítékokat a perújítási kérelem érdemi elbírálása során kell értékelni. Ennek során azok a körülmények, hogy az állami vállalatból nem két, hanem egy gazdasági társaság alakult, valamint hogy a pályázatok benyújtására rendelkezésre álló határidő elégséges volt-e, nem vitathatók. Mindezek ugyanis részben a jogi szabályozás következményei, részben pedig a peres felek személyén kívül álló, más szerv hatáskörébe tartozó döntések voltak. A felperesnek helyesen arra kell bizonyítékot szolgáltatnia, hogy kárenyhítési kötelezettségének eleget tett, illetve az adott helyzetben nem volt olyan tőle elvárható magatartás, amellyel kárát enyhíthette volna.

A jogerős végzéssel szemben előterjesztett felülvizsgálati kérelmet a Legfelsőbb Bíróság a 2004. július 8-án kelt Gfv.X.E.30.192/2004/2. számú végzésével elutasította.

Ezt követően az elsőfokú bíróság a 2006. március 29-én kelt 37. számú ítéletével a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta. Az ítélet indokolása szerint a perújítási kérelem eredményessége érdekében a felperesnek mindenekelőtt - annak igazolását megelőzően, hogy a kár elhárítása, illetőleg csökkentése érdekében a tőle elvárható módon járt el - azt kellett volna bizonyítania, hogy kára egyáltalán bekövetkezett. A kárenyhítési kötelezettség teljesítése ugyanis csak akkor vizsgálható, ha egyébként a károkozó kártérítési felelőssége megállapítható. A kár pedig az adott esetben csak akkor következhetett be, ha a felperes a III.r. alperessel 1993. április 20-án megkötött és 1993. június 4-én módosított szerződésben vállalt kötelezettségét teljesíteni tudta volna, vagyis az üzletrészek vételárának 50%-át a német befektető távozását követően is ki tudta volna egyenlíteni. Mindehhez a felperesnek a

privatizáció időszakában az elsőfokú bíróság számításai szerint 38.829.229.Ft-ra lett volna szüksége, a lefolytatott bizonyítási eljárás adataiból kitűnően azonban ténylegesen csupán ennek töredékével rendelkezett. Nem tudta a felperes bizonyítani azt sem, hogy a szükséges pénzügyi fedezetet helyette a német befektető kiválását követően az általa - egyébként folyamatosan változó összetétellel - megjelölt konzorcium biztosítani tudta volna; azt ugyanis, hogy a konzorcium tagjai erre vonatkozóan megállapodásokat kötöttek volna a III.r. alperessel, nem lehetett megállapítani. Így, mivel a felperes az üzletrészek 50%-ának megvásárlására, vagyis a III.r. alperessel kötött szerződése teljesítésére sem lett volna képes, a kár bekövetkezte sem állapítható meg. A hivatkozott konzorcium tagjainak esetleges kárát pedig a felperes a perbizomány tilalmára figyelemmel egyébként sem volna jogosult érvényesíteni. A kár hiányában értelemszerűen a kárenyhítési kötelezettség teljesítése sem volt vizsgálható. Így ebben a körben az elsőfokú bíróság csupán megjegyezte, hogy a felperesnek, ha egyébként az üzletrészek 50%-ának megvásárlásához szükséges pénzügyi fedezettel rendelkezett volna, perújítási kérelme sikere érdekében nem csupán azt kellett volna igazolnia, hogy a **A.) Vállalatból létrejött B.) Kft.** privatizációjában rajta kívül álló okokból nem vehetett részt, hanem annak bizonyítása is szükséges lett volna, hogy az üzletrészek megvásárlásának elmaradása miatt nála visszamaradt pénzösszeget annak ellenére sem tudta megfelelően hasznosítani, hogy ebben a körben egyébként úgy járt el, ahogy az adott helyzetben általában elvárható. Mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság a perújítással támadott jogerős ítéletet hatályában fenntartotta.

Ez ellen az ítélet ellen a perújító felperes élt fellebbezéssel, és annak hatályon kívül helyezésével az elsőfokú bíróságnak a per újabb tárgyalására és új határozat hozatalára utasítását kérte. Fellebbezése indokolásában arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság perújítási kérelme korlátain túlterjeszkedett, amikor azt vizsgálta, hogy a III.r. alperessel megkötött szerződés teljesítésére képes volt-e. A jogerős ítéletet ugyanis kizárólag arra hivatkozással támadta meg perújítással, és így arra nézve terjesztett elő új bizonyítékokat, hogy kárenyhítési kötelezettsége körében a tőle elvárható módon járt el. Ebben a körben pedig az alapügyben meghozott ítélet megállapításaival szemben megfelelően igazolta is, hogy a privatizációs pályázaton való indulása rajta kívül álló okok folytán tőle nem volt elvárható, vagyis kárenyhítési kötelezettségét nem szegte meg. Erre figyelemmel az elsőfokú bíróságnak csupán a felemelt kereset összegszerűsége tekintetében kellett volna további bizonyítási eljárást lefolytatnia; erre azonban az elsőfokú eljárásban nem került sor. Érvelése szerint érdemben is tévesen állapította meg egyébként az elsőfokú bíróság, hogy nem rendelkezett az üzletrészek 50%-ának megvásárlásához szükséges pénzügyi fedezettel, és megalapozatlanul utalt az adott ügyben a perbizomány tilalmával kapcsolatos ítélezései gyakorlatra is. Az elsőfokú eljárás során általa megjelölt befektetői kör, illetve konzorcium ugyanis a szükséges pénzösszegeket biztosította volna számára; ehhez a konzorcium tagjai és a III.r. alperes között közvetlen jogviszony létesítésére nem volt szükség.

Az alperesek fellebbezési ellenkérelmükben az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérték. Azzal érveltek, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást törvényesen, a perújítási kérelem és ellenkérelem korlátai között folytatta le, a bizonyítékokat okszerűen mérlegelte, és azokból helytálló jogi következtetést vont le. A felperes korabeli pénzügyi helyzetének feltárása a kárenyhítési kötelezettség fennálltának és terjedelmének vizsgálata szempontjából szükséges

volt. Az ebben a körben keletkezett bizonyítékok alapján pedig egyértelműen megállapítható volt, hogy a felperes az üzletrészek 50%-ának megvásárlásához szükséges önerővel sem rendelkezett. A befektetői körre, illetve a konzorciumra vonatkozó előadások kizárólag feltételezéseket tartalmaznak; a felperes még azt sem jelölte meg, hogy a konzorcium tagjai konkrétan milyen jogi konstrukció keretében biztosították volna számára a pénzügyi fedezetet. Nem történt meg a pályázati anyag kiváltása sem, vagyis a felperes önmagát zárta el attól, hogy a privatizációs pályázaton egyáltalán részt vegyen. Mindezek alapján csak az állapítható meg, hogy a felperes nem tett eleget kárenyhítési kötelezettségének.

A fellebbezés nem alapos.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, és érdemi döntése is helytálló.

A perújítási eljárásban a keresetet a Pp.267.§. (1) bekezdése folytán alkalmazandó 247.§. (1) bekezdéséből kitűnően alapvetően nem lehet megváltoztatni.

A perújító felperes az alapügyben hozott jogerős ítéletnek a 12 millió forint kártérítés és járulécai megfizetése iránti kereseti kérelmét elutasító rendelkezését támadta meg perújítással. E kártérítési igényét eredetileg arra alapította, hogy az 1993. június 4-i megállapodás teljesítésének jogellenes III.r. alperesi megtagadása folytán a sikeres privatizációs pályázatot követően nem nyújthatta a privatizált gazdasági társaság számára a megállapodás szerinti mellékszolgáltatásokat, és így elesett azok - ugyanott meghatározott - ellenértékétől. Kárát az alapperben ennek megfelelően - részletes számítások közlése nélkül - az e mellékszolgáltatások teljesítésének megghiúsulása folytán elmaradt bevétele összegében jelölte meg.

Ehhez képest perújítási kérelmében e kárigényét nem tartotta fenn, hanem helyette kártérítés jogcímén 74.938.370.Ft és járulécai megfizetésére kérte a III.r. alperest kötelezni. Ezen - újabb - kártérítési követelését arra alapította, hogy az 1993. június 4-i megállapodás teljesülése esetében az általa fizetendő vételár összegéhez képest jóval magasabb piaci forgalmi értéket képviselő üzletrészhez jutott volna hozzá; e vagyoni előnytől (az üzletrészek tényleges forgalmi értékének és vételárának különbözetétől) viszont a megállapodás teljesítésének jogellenes III.r. alperesi megtagadása folytán elesett. Így az elmaradt vagyoni előnyből álló kárát álláspontja szerint a III.r. alperes köteles megtéríteni.

A kereset ilyen tartalmú módosítása, vagyis az alapügyben érvényesített kártérítési követelés helyett egy másik kárigény előterjesztése azonban a Pp.267.§. (1) bekezdése folytán alkalmazandó Pp.247.§. (1) bekezdésébe ütközik, és így a perújítási eljárásban meg nem engedett keresetváltoztatásnak minősül.

A jelenleg hatályos Pp. rendelkezései ugyanis a kereset szubsztanciálásának elvén alapulnak, vagyis a kereset tartalmát, terjedelmét a perben érvényesíteni kívánt jogot megalapító, és az igényt érvényesítő fél által a Pp. 121.§. (1) bekezdés c/ pontja alapján kötelezően előadandó tények összessége határozza meg (eltérően attól a római jogi actiók rendszeréhez visszanyúló állásponttól, mely szerint a kereset tartalma, keretei valamely általános alanyi

jog-fogalomhoz kapcsolódnak - ld. mindezekkel kapcsolatosan részletesebben: dr. Szladits Károly (főszerk.): A magyar magánjog. Bp., 1941. I. kötet. Általános rész, 216-217.o.; a vonatkozó részt uő. írta; dr. Petrik Ferenc (szerk.): Polgári eljárásjog. Kommentár a gyakorlat számára. Bp., 2006. 258-265.o.; a vonatkozó fejezetet dr. Kazay László írta.).

Az eredetileg érvényesített igény alapját képező tények köréhez képest lényegesen eltérő tényeken alapuló követelés előterjesztése (a követelés alapjául szolgáló ténykomplexum alapvető módosítása) ezért a kereset megváltoztatását jelenti, tekintet nélkül arra, hogy a követelések általános jogcíme esetlegesen azonos.

A konkrét esetben az alapperben és a perújítási eljárásban előterjesztett kártérítési követelések ténybeli alapja pedig csupán részben, mégpedig annyiban azonos, hogy a felperes a károkozó magatartást mindkét igény esetében ugyanabban a III.r. alperesi magatartásban, a 2003. június 4-i szerződés teljesítésének jogellenes megtagadásában jelölte meg. Kárát azonban az egyes igények esetében nem csupánösszegszerűségükben, hanem tényalapjukat tekintve is teljesen eltérően határozta meg (az alapügyben a mellékszolgáltatások teljesítésének elmaradása miatti bevétel kiesésében, a perújítási eljárásban pedig az üzletrész forgalmi értéke és a megszerzésére fordítandó vételár különbözetéből álló elmaradt vagyoni előnyben; ezek a kártételek nyilvánvalóan nem azonosak), vagyis a perújítási eljárásban a felperes a korábbtól eltérő, új kárigényt kívánt érvényesíteni.

Az alapper tárgyát nem képező, és így ott el sem bíralt igény érvényesítésére azonban a perújítási eljárásban értelemszerűen nincs törvényes lehetőség. A felperes az üzletrész forgalmi értéke és vételára közötti különbséget összegéből álló 74.938.370.Ft és járulékai összegű igényét nem perújítási kérelem, hanem keresetlevél benyújtásával érvényesíthette volna (BH.1987/443. számú jogeset); e keresetindítást a Pp.229.§. (1) bekezdése nem zárta volna ki, az anyagi jogerő ugyanis az azonos felek viszonylatában az ítélettel elbíralt ugyanazon ténybeli alaptól származó ugyanazon konkrét alanyi jogra, nem pedig a jog alapját tevő jogviszonyra terjed ki.

A jogi képviselővel eljáró felperes azonban - a másodfokú eljárás során tett egyértelmű nyilatkozata szerint - nem kérte az eljárást megindító beadványát keresetlevélként iktatni, hanem - abban az esetben is, ha kártérítési igénye előterjesztése a Pp.267.§. (1) bekezdése folytán alkalmazandó Pp.247.§. (1) bekezdésébe ütközne - a perújítási ügyben való döntéshozatalhoz ragaszkodott.

Ezért az ítéletábra a beadványt a perújításra vonatkozó szabályok szerint bírálta el, és ennek alapján megállapította, hogy a perújítási kérelem előterjesztése Pp.267.§. (1) bekezdése folytán alkalmazandó Pp.247.§. (1) bekezdésébe ütköző keresetmódosítás folytán nem bizonyulhatott eredményesnek.

Erre figyelemmel csupán megjegyzi az ítéletábra, hogy az ügy érdemét illetően egyébként helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a kártérítési igények esetében a kárenyhítési kötelezettség fennállta és teljesítése csak akkor vizsgálható, ha a károkozó fél

kártérítési felelőssége megállapítható. A károsultnak (a konkrét esetben a felperesnek) ezért a Pp.339.§. (1) bekezdéséből következően mindenekelőtt kára bekövetkeztét és összegét, a károkozó jogellenes magatartását és az ezek közötti okozati összefüggést kell bizonyítania.

Kétségtelen, hogy az alapügyben másodfokú bíróságként eljáró Legfelsőbb Bíróság alapvetően a kárenyhítési kötelezettség megszegésére hivatkozással utasította el a felperes ott előterjesztett kártérítési igényét, ez azonban - amint az a másodfokú ítélet indokolásából egyértelműen kitűnik - nem jelenti azt, hogy a kártérítési felelősség tényállási elemeinek maradéktalan megvalósulását megállapította volna. Éppen ellenkezőleg: a másodfokú ítélet indokolásából következően nem igazolható az sem, hogy a felperes az üzletrészek 50%-ának megvásárlásához szükséges fedezettel rendelkezett volna; vagyis a Legfelsőbb Bíróság a felperes által az alapeljárásban állított kár bekövetkeztét sem találta bizonyítottnak. A jogerős ítélet a kártérítési felelősség tényállási elemei közül valójában kizárólag a jogellenes károkozó magatartást tartja a III.r. alperes terhére megállapíthatónak.

Mindezekre figyelemmel a perújítási kérelem a meg nem engedett keresetváltoztatás hiányában is csak akkor bizonyulhatott volna eredményesnek, ha a felperes a kárenyhítési kötelezettség megsértésének hiánya mellett kára bekövetkeztét és összegét illetően is előterjeszt újabb, megfelelő bizonyítékokat. Erre azonban - a fellebbezésből is kitűnően - eltérő jogi álláspontja folytán nem került sor.

Ezért csupán megjegyzi az ítélőtábla, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítékok helyes értékelésével következtetett arra is, hogy az üzletrészek 50%-ának megvásárlásához szükséges vételár nem állt a felperes rendelkezésére, és így a kára sem következhetett be.

Arra kétségek nélkül tévesen utalt az elsőfokú bíróság, hogy a felperes által hivatkozott befektetői kör, konzorcium közreműködése a konzorcium tagjai és a III.r. alperes közötti közvetlen jogviszony hiányára figyelemmel nem állapítható meg. A felperes számára az üzletrészek megvásárlásához pénzügyi fedezetet biztosítani kívánó személyeknek ugyanis nem kellett szükségképpen az üzletrészt értékesíteni kívánó féllel is jogviszonyba kerülniük, a szükséges pénzügyi összegek folyósítása érdekében ehelyett elegendő lett volna a felperessel megállapodniuk. Egy ilyen tartalmú megállapodás pedig - létrejötté esetében - a felperesnek a III.r. alperessel szemben fennálló jogviszonyát, és az annak alapján érvényesíthető igényeit, beleértve a III.r. alperesi szerződésszegésből eredő kártérítési igényeket is, nem érintette volna. Erre figyelemmel az ítélőtábla az elsőfokú ítélet ezzel ellentétes megállapításait, a konzorcium által biztosított vagyoni fedezettel kapcsolatos kárigények felperesi érvényesíthetőségének a perbizomány tilalma folytán fennálló kizártságára vonatkozó utalásokra is kiterjedően, mellőzi.

A felperes azonban a közte és a hivatkozott konzorcium tagjai közötti, a pénzügyi fedezet biztosítására vonatkozó konkrét megállapodások megkötését, illetve azok előkészítését sem bizonyította. Az a körülmény ugyanis, hogy az általa megjelölt, állítása szerint részben vagy egészben azonos érdekkörbe tartozó gazdasági társaságok 1993-ban rendelkeztek különféle vagyontárgyakkal, ennek alátámasztására önmagában nem alkalmas.

A kár bekövetkezte, és így a III.r. alperes kártérítési felelőssége tehát a rendelkezésre álló adatok alapján nem állapítható meg. Erre figyelemmel az ügyben a felperesi kárenyhítési kötelezettség terjedelmének, teljesítésének vizsgálatára érdemben nem kerülhetett sor.

Így csupán megjegyzi ebben a körben az ítéletábra, hogy az elsőfokú bíróság helyesen utalt arra is, hogy a kárenyhítési kötelezettség teljesítése körében (természetesen a meg nem engedett keresetváltoztatás hiányában, és a III.r. alperes kártérítési felelősségének megállapíthatósága esetében) a felperesnek annak igazolása mellett, hogy a privatizációs pályázaton rajta kívül álló okok miatt nem indulhatott, arra nézve is bizonyítást kellett volna felajánlania, hogy az 1993. június 4-i szerződés teljesítésének III.r. alperesi megtagadása folytán nála visszamaradt vételár összegét más módon nem tudta hasznosítani, noha ennek érdekében úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható. A felperes azonban perújítási kérelmében e körben sem hivatkozott újabb tényekre és újabb bizonyítékokra.

Mindezekre tekintettel az ítéletábra az elsőfokú ítéletet - az elsőfokú perköltség kivételével - az indokolás részbeni módosításával a Pp.253.§. (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Az alperesek között a Pp.51.§. a./ pontja szerinti egységes pertársaság nem áll fenn. Így tévedett az elsőfokú bíróság, amikor a felperest az alperesek mint egyetemleges jogosultak javára kötelezte az elsőfokú perköltség megfizetésére. Az ítéletábra ezért az elsőfokú ítéletet e részében a Pp.253.§. (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta, és az alpereseket illető elsőfokú perköltség összegét személyenként határozta meg.

A másodfokú eljárásban is vesztes felperes a Pp.239.§. folytán alkalmazandó Pp. 78.§. (1) bekezdése alapján köteles a jogi képviselővel eljáró alperesek másodfokú perköltségét megfizetni. Az ügyvédi munkadíj összegét az ítéletábra a 8/2002. (III.30.) IM. rendelet 3.§. (2) bekezdése alapján a pertárgy értéke és a kifejtett ügyvédi tevékenység mérlegelésével határozta meg.

Az illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt fellebbezési illetéket a 6/1986. (VI.26.) IM. rendelet 13.§. (2) bekezdése és a Pp.78.§. (1) bekezdése alapján a perújító felperes köteles az államnak megfizetni.

G y ő r , 2006. december 13.

Dr. Szalai György sk.
tanács elnöke

a **Dr. Farkas Attila sk.**
előadó bíró

Dr. Hammer Sándor sk.
bíró

A kiadmány hitelül
kiadó: